

Затверджено
на засіданні Комітету Верховної Ради України
з питань енергетики та житлово-комунальних послуг
протокол № 28 від 20 липня 2020 року.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**Комітетських слухань на тему: «Використання природного газу в побуті:
безпека, проблеми, шляхи вирішення».**
(08 липня 2020 року)

Розглянувши питання безпеки використання природного газу в побуті, учасники Комітетських слухань зазначають наступне.

Випадки аварій та вибухів побутового газу в Україні, на жаль, останніми роками почастишали.

За статистичними даними ДСНС протягом 1997 – 2020 років в Україні зареєстровано 99 надзвичайних ситуацій, пов'язаних із вибухами газу у житлових будинках, в яких загинули 197 осіб та 700 – постраждало.

За даними Державної служби України з питань праці, у 2016 році в Україні сталося 64 аварії, що були пов'язані із побутовим газом, у яких загинуло 54 людини і 117 постраждало. Наступного року сталося на 10 аварій менше, загинуло 52 людини і 114 постраждали. У 2018 році сталося 65 аварій (79 загиблих, 135 – постраждало). У 2019 році – 62 аварії, 127 постраждалих, 35 загиблих. У першій половині 2020 року - 35 аварій, 71 постраждали, 26 загиблих.

Згідно з вимогами «Правил безпеки систем газопостачання» власник (балансоутримувач та/або орендар (наймач)) має забезпечити утримання систем газопостачання відповідно до вимог чинного законодавства України та відповідає за технічний стан і безпечне користування газопроводами, газовими приладами, димовими і вентиляційними каналами.

Головними причинами виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із вибухами газу в побуті є:

- порушення правил облаштування та експлуатації газових теплогенеруючих установок і побутових газових приладів;
- зношеність мереж і обладнання;
- відсутність сигналізації та системи інформування населення;
- недостатність перевірок та забезпечення технічного обслуговування димовентиляційних каналів.

Загальна проблематика безпечного використання природного газу в побуті полягає у неоднозначності тлумачення законів України, відсутності нормативно-правових актів, які б передбачали єдиний підхід до забезпечення власником (споживачем, балансоутримувачем або управителем багатоквартирного будинку) експлуатації внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирних будинків, квартир та індивідуальних будинків, а також відсутності здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог нормативно-правових актів щодо організації та контролю безпеки використання газу у побуті, з метою запобігання виникнення надзвичайних ситуацій.

З метою посилення безпечного та безаварійного використання природного газу в побуті учасники Комітетських слухань РЕКОМЕНДУЮТЬ:

1. Верховній Раді України:

- підтримати прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг», (реєстр. № 2458) в цілому.

2. Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг:

- прискорити розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження на ринку природного газу обліку та розрахунків за обсягом природного газу в одиницях енергії», (реєстр. № 2553) в другому читанні.

3. Кабінету Міністрів України:

- забезпечити розроблення порядку технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирному будинку та видів робіт, які є обов'язковими під час технічного обслуговування;

- опрацювати питання можливості приведення існуючих норм споживання природного газу побутовими споживачами, які не забезпечені індивідуальними лічильниками, у відповідність до реальних та об'єктивних норм споживання;

- забезпечити розробку нормативних документів, спрямованих на реалізацію запровадження на ринку природного газу обліку та розрахунків за обсягом природного газу в одиницях енергії, необхідних у зв'язку з очікуваним прийняттям Верховною Радою України законопроекту № 2553;

- вирішити питання фінансування ліквідації наслідків повені в Чернівецькій та Івано-Франківській областях, зокрема в частині відновлення державних газорозподільних та газотранспортних мереж та відновлення газопостачання;

- з метою забезпечення надання якісних житлово-комунальних послуг опрацювати питання здійснення дієвого державного контролю (нагляду) у цій галузі. Для цього створити Державну житлово-комунальну інспекцію, яка в межах своїх повноважень здійснюватиме державний контроль (нагляд) за дотриманням законодавства, стандартів, нормативів, норм, порядків і правил у сфері житлово-комунального господарства;

- забезпечити перегляд коефіцієнтів приведення обсягів природного газу до стандартних умов з урахуванням змін клімату в Україні, що діятимуть до набрання чинності законопроекту № 2553;

- визначити Міненерго України головним в розробці державної стратегії розвитку (в тому числі інноваційного) газорозподільних мереж, якою серед іншого будуть передбачені питання створення умов для розвитку та підвищення ефективності експлуатації газорозподільних мереж, забезпечення надійності та безпеки експлуатації газорозподільних мереж пріоритетного

використання вітчизняного науково-технічного, технологічного та кадрового потенціалу;

- забезпечити приведення Правил безпеки систем газопостачання (наказ Міненерговугілля України 15.05.2015 № 285) у відповідність до норм та положень чинного законодавства, що регулюють відносини у даній сфері;

- розглянути питання очікуваних наслідків незабезпечення з 01.01.2021 100% індивідуального обліку газу, передбаченого Законом України № 3533-VI;

- ініціювати перегляд чинних міжповірочних інтервалів лічильників та пристроїв перетворення об'єму газу;

- розробити та затвердити Положення про технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирних будинків і комунальних приміщень, а також перелік робіт та послуг із технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання;

- внести зміни в Правила безпеки систем газопостачання та в ДБН В.2.5-20:2018 «Газопостачання» з метою обов'язкового оснащення житлового фонду та комунальних приміщень сигналізаторами контролю загазованості та мікроконцентрацій чадного газу у повітрі приміщень;

- розглянути питання відповідальності за невиконання правил безпечної експлуатації систем газопостачання, відсутність необхідної документації, невиконання складених актів та приписів про усунення недоліків, недопуску до перевірки мереж та приладів в порядку, визначеному законодавством.

4. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

- розглянути питання щодо встановлення для операторів ГРМ тарифів, які покривають їхні економічно обґрунтовані витрати, сприятимуть модернізації ГРМ;

- прискорити перехід до стимулюючого тарифоутворення у сфері розподілу природного газу;

- прискорити прийняття методики визначення розмірів нормативних та виробничо-технологічних втрат/витрат природного газу;

- розглянути можливі заходи для забезпечення операторами належного реагування на скарги та зауваження споживачів, здійснення контролю за роботою власного персоналу;

- переглянути плани розвитку газорозподільних систем підприємств, для забезпечення їх належного утримання та експлуатації, можливості реконструкції та перепланування ГРМ для залучення інвестицій;

- розробити та затвердити Порядок технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання у багатоквартирному будинку та видів робіт, які є обов'язковими під час технічного обслуговування та методології розрахунку граничних рівнів вартості виконання видів робіт та послуг з технічного обслуговування внутрішньобудинкових систем газопостачання багатоквартирних будинків.

5. Органам місцевого самоврядування:

- сприяти здійсненню перевірок та забезпечення технічного обслуговування димовентиляційних каналів житлових будинків;
- здійснювати належне реагування при виявленні випадків відсутності обов'язкової технічної документації на багатоквартирні будинки, визначеної наказом Мінрегіону України 17.07.2018 № 176.

6. Органам місцевого самоврядування та власникам (співвласникам багатоквартирних) будинків:

- забезпечити виконання вимог актів законодавства щодо безпечної експлуатації димових та вентиляційних каналів житлових будинків, справності їх технічного стану, а також проведення перевірок димових і вентиляційних каналів на наявність тяги відповідно до Правил безпеки систем газопостачання двічі на рік.

Голова Комітету

А.ГЕРУС